

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده علوم جنگل

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته
جنگل‌شناسی و اکولوژی جنگل

**تأثیر تنفس خشکی بر ویژگی‌های رشد، مورفولوژی برگ و شرایط
فیزیولوژیک نهال گلدانی بلندمازو در شرایط گلخانه**

پژوهش و نگارش:

مریم کلاهی

استاد راهنما:

دکتر داود آزادفر

استاد مشاور:

مهندس زهره سعیدی

۱۳۹۳ پاییز

تعهدنامه پژوهشی

نظر به اینکه انجام فعالیت‌های پایان‌نامه‌های تحصیلی با بهره‌گیری از حمایت‌های علمی، مالی و پشتیبانی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان صورت می‌پذیرد، به منظور رعایت حقوق دانشگاه، نسبت به رعایت موارد زیر متعهد می‌شوم:

۱. این گزارش حاصل فعالیت‌های علمی- پژوهشی و دانش و آگاهی نگارنده است
مگر آنکه در متن به نویسنده یا پدیدآورنده اثر ارجاع داده شده باشد.
۲. چاپ هر تعداد نسخه از پایان‌نامه با کسب اجازه کتبی از مدیریت تحصیلات تكمیلی دانشگاه خواهد بود.
۳. انتشار نتایج پایان‌نامه به هر شکل (از قبیل کتاب، مقاله و همایش) با اطلاع و کسب اجازه کتبی از استاد راهنما خواهد بود. نام کامل دانشگاه:
به فارسی: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
و به انگلیسی: Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resources
در بخش آدرس‌دهی درج خواهد شد.
۴. در انتشار نتایج پایان‌نامه در قالب اختراع، اکتشاف و موارد مشابه، نام کامل دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان به عنوان عضو حقوقی در انتهای فهرست اسامی درج گردد.
۵. تعیین ترتیب اسامی نویسنده‌گان در انتشار نتایج مستخرج از پایان‌نامه و هر گونه تفاوت احتمالی در آن با فهرست مصوب اسامی هیات راهبری پایان‌نامه با تایید استاد راهنمای اول خواهد بود.

اینجانب مریم کلاهی دانشجوی رشته جنگل‌شناسی و اکولوژی جنگل مقطع کارشناسی ارشد تعهدات فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده و به آن ملتزم می‌شوم.

مریم کلاهی

تَقْدِيمٌ بِهِ مُقدَّسٌ تَرِينَ وَأَثْرَهَا در لغت نامه دلم

پدرم، استوار ترین تکیه گاهم

مادر هم ربانم که زندگیم را مدیون مسرو عطوفت آن می دانم

همسرم که نشانه لطف الهی در زندگی من است

برادر و خواهرانم همراهان همیشگی و پشتونهای زندگیم

تقدیر و شکر

اکنون که با الطاف نامنابی امی مرحل انجام این تحقیق به پایان رسیده، برخود واجب می داشم از پدر و مادر عزیز، دلوز و فداکارم که پیوسته
بر حده نوش جام تعلیم و تربیت، فضیلت و انسانیت آنها بوده ام و بهواره چهراغ و جودشان روشنگر راه من در سخنی ها و مشکلات بوده
است و همسر محترم که سایه سارندیم می باشد، او که اسوه صبر و تحمل بوده و مشکلات مسیر را برایم تسهیل نمودند و هچنین از استاد راهنمایی
محترم و بزرگوارم جناب آقای دکتر آزاده فر که مسویت این پایان نامه را تسلیم نمودند و در مرحل انجام آن مرا از راهنمایی های ارزشمند
خود ببره مند ساختند، و با حسن خلق و فروتنی، از پیچ گلی در این عرصه بر من دینه ننمودند کمال شکر و امتنان را داشته باشم.

هچنین از مشاور محترم سرکار خانم مهندس سعیدی پاسکزارم.

از استادی که قادر جناب آقای دکتر علی عرب و جناب آقای دکتر جمشی بپاس قول زحمت مطالعه و داوری این پایان نامه
پاسکزارم.

هچنین از کارشناس آزمایشگاه سرکار خانم مهندس رفیعی یافت راهنمایی ها و زحاظشان پاسکزارم.

با شکر و ایله از خانم مهندس اصغر پور که در تمامی مرحل انجام این تحقیق ای جانب رایاری و همراهی نمودند.

در نهایت از تمام دوستان و همکلاسی های عزیزم بخصوص خانم مهندس احمدی طباطبائی، شکری پور و همراهی رادی نیات پاسکزارم و
برایشان از خداوند معال بہترین ها را خواستارم.

چکیده

بلوط بلندمازو به لحاظ حجم چوب صنعتی دومین گونه‌ی با ارزش جنگل‌های شمال ایران به‌شمار می‌آید. با توجه به تغییرات اقلیمی در چند دهه‌ی اخیر که افزایش گرمایش جهانی و خشکی از پیامدهای آن است آگاهی از اثرات تنفس خشکی، تعیین آستانه‌ی پژمردگی و نیز آگاهی از میزان مقاومت بلندمازو نسبت به سطوح مختلف تنفس خشکی ضروری به‌نظر می‌رسد. لذا به منظور بررسی تأثیر تنفس خشکی بر ویژگی‌های رشد، مورفولوژیک برگ و شرایط فیزیولوژیک نهال گلدانی بلندمازو، آزمایشی در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۵ سطح ظرفیت زراعی شامل ظرفیت زراعی ۱۰۰٪ (شاهد)، ۷۵٪ (تنفس ملایم)، ۵۰٪ (تنفس متوسط)، ۲۵٪ (تنفس شدید) و ۵٪ (تنفس خیلی شدید) در شرایط اتاقکی رشد انجام شد. براساس یافته‌های این مطالعه تحت تأثیر تنفس خشکی از میان ویژگی‌های رویشی قطر یقه، وزن تر برگ، ساقه و ریشه، میزان آب برگ، ساقه و ریشه تغییر یافتند. همچنین از میان ویژگی‌های مورفولوژیکی برگ طول، عرض، مساحت، شاخص سطح برگ و سطح برگ ویژه و نسبت طول به عرض تغییر یافتند. همچنین تنفس خشکی بر اکثر ویژگی‌های فیزیولوژیکی به‌جز آنریم پراکسی‌داز تأثیر معنی‌داری داشت، طوری که با افزایش شدت تنفس خشکی میزان کلروفیل a و b افزایش ولی میزان کارتینوئید، نشت الکترولیت و محتوای نسبی آب تغییر یافت. بر اساس بررسی‌های انجام شده بر روی ویژگی‌های روزنها پس از اعمال تنفس خشکی با افزایش شدت تنفس خشکی مساحت روزنها باز و بسته، طول روزنها باز و طول سلول محافظ روزنها باز تغییر یافت ولی در سایر ویژگی‌های روزنها تغییری مشاهده نشد. به‌طور کلی نتایج این پژوهش نشان داد که شروع فرآیندهای پاسخ به تنفس خشکی از سطح ۷۵٪ ظرفیت زراعی به پایین بوده به‌طوریکه اگر به زیر ۲۵٪ ظرفیت زراعی برسد مرگ‌آور می‌باشد بنابراین مدیریت آب در نهالستان جهت این گونه باید به گونه‌ای باشد که ظرفیت زراعی خاک از ۷۵٪ کاهش نیابد.

کلید واژه: بلوط بلندمازو، تنفس خشکی، ویژگی‌های رویشی، فیزیولوژیکی و روزنها

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول / مقدمه و کلیات	
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- کلیات	۴
۱-۲-۱- فنولوژی و اکولوژی بلندمازو	۵
۱-۲-۲- پراکنش و اهمیت اقتصادی بلندمازو	۶
۱-۳-۲-۱- تنش یا استرس محیطی	۷
۱-۴-۲-۱- تنش خشکی	۸
۱-۵-۲-۱- راهکارهای سازگاری گیاهان به خشکی	۹
۱-۵-۲-۱-۱- فرار از خشکی	۹
۱-۵-۲-۱-۲- اجتناب از خشکی	۹
۱-۵-۲-۱-۳- مقاومت به خشکی	۹
۱-۶-۲-۱- اثرات تنش خشکی بر گیاهان و پاسخ آنها	۱۱
۱-۶-۲-۱-۱- اثرات تنش خشکی بر ویژگی های مورفولوژیکی گیاه	۱۱
۱-۶-۲-۱-۱-۱- اثر تنش بر رشد گیاه	۱۱
۱-۶-۲-۱-۲-۱- اثر تنش بر ارتفاع گیاه	۱۲
۱-۶-۲-۱-۳-۱- اثر تنش بر برگ گیاه	۱۲
۱-۶-۲-۱-۴- اثر تنش بر ریشه	۱۳
۱-۶-۲-۱-۲-۱- اثرات تنش خشکی بر ویژگی های فیزیولوژیکی گیاه	۱۳
۱-۶-۲-۱-۲-۱-۱- تنش خشکی و محتوای نسبی آب	۱۴
۱-۶-۲-۱-۲-۱-۲- تنش خشکی و نشت الکترولیت	۱۴
۱-۶-۲-۱-۲-۱-۳- تنش خشکی و تغییرات کلروفیل و کارتینوئید	۱۴

فهرست مطالب

فهرست مطالب

عنوان		صفحه
۳-۲-۴-۳- نشت الکتروولیت.....	۴۹	
۳-۲-۴-۴- محتوای آب نسبی برگ	۴۹	
۳-۲-۵- ویژگی های روزنهاى مورد مطالعه.....	۵۰	
۳-۳- تجزیه و تحلیل دادهها.....	۵۰	
فصل چهارم / نتایج		
۴- نتایج زنده‌مانی نهالها.....	۵۲	
۴-۱- ویژگی های رویشی	۵۲	
۴-۱-۱- تغییرات ارتفاع ساقه	۵۲	
۴-۱-۲- تغییرات قطر یقه	۵۳	
۴-۱-۳- تغییرات تعداد برگ	۵۴	
۴-۱-۴- وزن تر برگ	۵۵	
۴-۱-۵- وزن خشک برگ	۵۶	
۴-۱-۶- میزان آب برگ.....	۵۷	
۴-۱-۷- وزن تر ساقه	۵۸	
۴-۱-۸- وزن خشک ساقه	۵۹	
۴-۱-۹- میزان آب ساقه	۶۰	
۴-۱-۱۰- وزن تر ریشه	۶۱	
۴-۱-۱۱- وزن خشک ریشه	۶۲	
۴-۱-۱۲- میزان آب ریشه	۶۳	
۴-۱-۱۳- نسبت بیوماس ریشه به ساقه	۶۴	
۴-۱-۱۴- طول برگ.....	۶۵	

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱۵-۱-۴- عرض برگ	۶۶
۱۶-۱-۴- نسبت طول به عرض برگ	۷۷
۱۷-۱-۴- ضریب شکل برگ	۷۸
۱۸-۱-۴- محیط برگ	۷۹
۱۹-۱-۴- مساحت برگ	۸۰
۲۰-۱-۴- ضخامت برگ	۸۱
۲۱-۱-۴- شاخص سطح برگ	۸۲
۲۲-۱-۴- سطح برگ ویژه	۸۳
۲-۴- ویژگی‌های فیزیولوژیکی	۸۴
۴-۲-۱- محتوای کلروفیل a	۸۴
۴-۲-۲- محتوای کلروفیل b	۸۵
۴-۲-۳- محتوای کارتنوئید	۸۶
۴-۲-۴- میزان فعالیت آنزیم پراکسیداز	۸۷
۴-۲-۵- میزان نشت الکترولیت	۸۸
۴-۳-۲-۴- محتوای نسبی آب برگ	۸۹
۴-۳-۳- ویژگی‌های روزندهای	۹۰
۴-۳-۴- مساحت روزندهای باز	۹۱
۴-۳-۴- طول روزندهای باز	۹۲
۴-۳-۴- عرض روزندهای باز	۹۳
۴-۳-۴- طول سلول‌های محافظ روزندهای باز	۹۴
۴-۳-۵- عرض سلول‌های محافظ روزندهای باز	۹۵
۴-۳-۶- مساحت روزندهای بسته	۹۶
۴-۳-۷- طول روزندهای بسته	۹۷

فهرست مطالب

عنوان		صفحه
۴-۳-۸- طول سلول‌های محافظ روزنه‌ی بسته	۸۸	
۴-۳-۹- عرض سلول‌های محافظ روزنه‌ی بسته	۸۹	
۴-۳-۱۰- تراکم روزنه‌های باز	۹۰	
۴-۳-۱۱- تراکم روزنه‌های بسته	۹۱	
۴-۳-۱۲- تراکم روزنه‌های بسته و باز (کل)	۹۲	
 فصل پنجم / بحث و نتیجه‌گیری		
۵-۱- ویژگی‌های رویشی	۹۴	
۵-۲- ویژگی‌های فیزیولوژیکی	۹۷	
۵-۳- ویژگی‌های روزنها	۱۰۰	
۵-۴- نتیجه‌گیری کلی	۱۰۲	
پیشنهادات	۱۰۴	
پیشنهادات اجرایی	۱۰۵	
پیشنهادات پژوهشی	۱۰۶	
منابع	۱۰۷	

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳-۱- مواد مورد نیاز جهت آماده نمودن محلول عصاره‌گیری	۴۷
جدول ۲-۳-۲- مواد مورد نیاز جهت قرائت فعالیت کمی آنزیم پراکسیداز	۴۸
جدول ۱-۱-۴- آنالیز واریانس تغییرات ارتفاع ساقه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۲
جدول ۲-۱-۴- آنالیز واریانس تغییرات قطر یقه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۳
جدول ۱-۴-۳- آنالیز واریانس تغییرات تعداد برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۴
جدول ۱-۴-۴- آنالیز واریانس وزن تر برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۵
جدول ۱-۴-۵- آنالیز واریانس وزن خشک برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۶
جدول ۱-۴-۶- آنالیز واریانس میزان آب برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۷
جدول ۱-۴-۷- آنالیز واریانس وزن تر ساقه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۸
جدول ۱-۴-۸- آنالیز واریانس وزن خشک ساقه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۵۹
جدول ۱-۴-۹- آنالیز واریانس میزان آب ساقه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۶۰
جدول ۱-۴-۱۰- آنالیز واریانس وزن تر ریشه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف	۶۱

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱۱-۴- آنالیز واریانس وزن خشک ریشه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۲	
جدول ۱۲-۴- آنالیز واریانس میزان آب ریشه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۳	
جدول ۱۳-۴- آنالیز واریانس نسبت بیوماس ریشه به ساقه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۴	
جدول ۱۴-۴- آنالیز واریانس طول برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۵	
جدول ۱۵-۴- آنالیز واریانس عرض برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۶	
جدول ۱۶-۴- آنالیز واریانس نسبت طول به عرض برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۷	
جدول ۱۷-۴- آنالیز واریانس ضریب شکل برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۸	
جدول ۱۸-۴- آنالیز واریانس محیط برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۶۹	
جدول ۱۹-۴- آنالیز واریانس مساحت برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۰	
جدول ۲۰-۴- آنالیز واریانس ضخامت برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۱	
جدول ۲۱-۴- آنالیز واریانس شاخص سطح برگ اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۲	

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲-۲-۴- آنالیز واریانس سطح برگ ویژه اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۳	جدول
جدول ۴-۲-۱- آنالیز واریانس محتوای کلروفیل a اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۵	جدول
جدول ۴-۲-۲- آنالیز واریانس محتوای کلروفیل b اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۶	جدول
جدول ۴-۲-۳- آنالیز واریانس میزان کارتینویید اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۷	جدول
جدول ۴-۲-۴- آنالیز واریانس میزان فعالیت آنزیم پراکسیداز اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۸	جدول
جدول ۴-۲-۵- آنالیز واریانس میزان نشت الکتروولیت اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۷۹	جدول
جدول ۴-۲-۶- آنالیز واریانس محتوای نسبی آب اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۰	جدول
جدول ۴-۳-۱- آنالیز واریانس مساحت روزنه‌های باز اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۱	جدول
جدول ۴-۳-۲- آنالیز واریانس طول روزنه‌های باز اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۲	جدول
جدول ۴-۳-۳- آنالیز واریانس عرض روزنه‌های باز اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۳	جدول
جدول ۴-۳-۴- آنالیز واریانس طول سلول‌های محافظ روزنه‌ی باز اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۴	جدول

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۴-۳-۵- آنالیز واریانس عرض سلول‌های محافظ روزن‌های باز اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۵	
جدول ۴-۳-۶- آنالیز واریانس مساحت روزن‌های بسته‌ی اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۶	
جدول ۴-۳-۷- آنالیز واریانس طول روزن‌های بسته‌ی اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۷	
جدول ۴-۳-۸- آنالیز واریانس طول سلول‌های محافظ روزن‌های بسته‌ی اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۸	
جدول ۴-۳-۹- آنالیز واریانس عرض سلول‌های محافظ روزن‌های بسته‌ی اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۸۹	
جدول ۴-۳-۱۰- آنالیز واریانس تراکم روزن‌های باز اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۹۰	
جدول ۴-۳-۱۱- آنالیز واریانس تراکم روزن‌های بسته‌ی اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۹۱	
جدول ۴-۳-۱۲- آنالیز واریانس تراکم روزن‌های باز و بسته (کل) اندازه‌گیری شده در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف ۹۳	

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۱-۱- شماتیک تنش‌های محیطی.....	۷
شکل ۲-۱- طرح کلی مکانیسم‌های سازگاری به تنش خشکی (کوزلواسکی و پالاردی، ۱۹۹۷) ...	۱۰
شکل ۳-۱- ابزار و نحوه اندازه‌گیری ارتفاع و قطر نهال در تیمارهای مختلف.....	۴۴
شکل ۳-۲- بررسی ویژگی‌های فیزیولوژیکی.....	۴۶
شکل ۴-۱-۱- مقایسه میانگین تغییرات ارتفاع ساقه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۵۳
شکل ۴-۱-۲- مقایسه میانگین تغییرات قطر یقه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۵۴
شکل ۴-۱-۳- مقایسه میانگین تغییرات تعداد برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۵۵
شکل ۴-۱-۴- مقایسه میانگین وزن تر برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۵۶
شکل ۴-۱-۵- مقایسه میانگین وزن خشک برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۵۷
شکل ۴-۱-۶- مقایسه میانگین میزان آب برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۵۸
شکل ۴-۱-۷- مقایسه میانگین وزن تر ساقه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۵۹
شکل ۴-۱-۸- مقایسه میانگین وزن خشک ساقه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۶۰
شکل ۴-۱-۹- مقایسه میانگین میزان آب ساقه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۶۱

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۴-۱-۱-۱۰- مقایسه میانگین وزن تر ریشه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۲	
شکل ۴-۱-۱-۱۱- مقایسه میانگین وزن خشک ریشه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۳	
شکل ۴-۱-۱۲- مقایسه میانگین میزان آب ریشه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۴	
شکل ۴-۱-۱۳- مقایسه میانگین نسبت بیوماس ریشه به ساقه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۵	
شکل ۴-۱-۱۴- مقایسه میانگین طول برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۶	
شکل ۴-۱-۱۵- مقایسه میانگین عرض برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۷	
شکل ۴-۱-۱۶- مقایسه میانگین نسبت طول به عرض برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۸	
شکل ۴-۱-۱۷- مقایسه میانگین ضریب شکل برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۶۹	
شکل ۴-۱-۱۸- مقایسه میانگین محیط برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۷۰	
شکل ۴-۱-۱۹- مقایسه میانگین مساحت برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۷۱	
شکل ۴-۱-۲۰- مقایسه میانگین ضخامت برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار) ۷۲	

فهرست شکل‌ها

عنوان		صفحه
شکل ۴-۱-۱-۲- مقایسه میانگین شاخص سطح برگ در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۷۳	
شکل ۴-۱-۲- مقایسه میانگین سطح برگ ویژه در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۷۴	
شکل ۴-۲-۱- مقایسه میانگین محتوای کلروفیل a در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۷۵	
شکل ۴-۲-۲- مقایسه میانگین محتوای کلروفیل b در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۷۶	
شکل ۴-۲-۳- مقایسه میانگین میزان کارتینویید در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۷۷	
شکل ۴-۲-۴- مقایسه میانگین میزان فعالیت آنزیم پراکسیداز در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۷۸	
شکل ۴-۲-۵- مقایسه میانگین میزان نشت الکترولیت در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۷۹	
شکل ۴-۲-۶- مقایسه میانگین محتوای نسبی آب در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۰	
شکل ۴-۳-۱- مقایسه میانگین مساحت روزندهای باز در تیمارهای ظرفیت زراعی (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۱	
شکل ۴-۳-۲- مقایسه میانگین طول روزندهای باز در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۲	
شکل ۴-۳-۳- مقایسه میانگین عرض روزندهای باز در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۳	

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۴-۳-۴- مقایسه میانگین طول سلول‌های محافظ روزنہ‌ی باز در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۴
شکل ۴-۳-۵- مقایسه میانگین عرض سلول‌های محافظ روزنہ‌ی باز در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۵
شکل ۴-۳-۶- مقایسه میانگین مساحت روزنہ‌های بسته در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۶
شکل ۴-۳-۷- مقایسه میانگین طول روزنہ‌های بسته در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۷
شکل ۴-۳-۸- مقایسه میانگین طول سلول‌های محافظ روزنہ‌های بسته در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۸
شکل ۴-۳-۹- مقایسه میانگین عرض سلول‌های محافظ روزنہ‌های بسته در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۸۹
شکل ۴-۳-۱۰- مقایسه میانگین تراکم روزنہ‌های باز در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۹۰
شکل ۴-۳-۱۱- مقایسه میانگین تراکم روزنہ‌های بسته در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۹۱
شکل ۴-۳-۱۲- مقایسه میانگین تراکم روزنہ‌های باز و بسته (کل) در تیمارهای ظرفیت زراعی مختلف (میانگین $\pm$ اشتباه معیار).....	۹۲

فصل اول

مقدمہ و مکاتب